

Міністерство охорони здоров'я України
ДУ "Львівський НДІ епідеміології та гігієни МОЗ
України"
Українське наукове медичне товариство мікробіологів,
епідеміологів та паразитологів ім. Д.К.Заболотного

МАТЕРІАЛИ
науково-практичної щорічної 9-ої конференції
приуроченої до Дня науки
**"СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ,
МІКРОБІОЛОГІЇ, ГІГІЄНИ ТА ТУБЕРКУЛЬОЗУ"**
Випуск 9

Травень 2012 р., м. Львів

Оргкомітет:
О.О. Тарасюк – голова оргкомітету

члени оргкомітету:

І.М.Лозинський
Н.В.Сенюк
О.А.Ткач
Г.В.Шишка
А.В.Вербінець
О.А.Гладка
Г.В.Білецька
І.Л.Платонова
К.Д.Мажак
В.Л.Смольницька

І.Г.Ільницький
Р.М.Павлів
Л.М.Рак
О.М.Когут
О.Б.Семенішин
О.М.Коберніченко
З.Г.Кушнір
І.С.Вівчар
Н.Б.Бойко
В.М.Зав'ялкін

Рецензенти:

І.Г.Ільницький – лауреат премії ім. Я.Мудрого, акад. АНВШ, д.м.н.,
проф., завкафедри фтизіатрії та пульмонології
ЛНМУ ім. Данила Галицького

А.Ф.Фролов – член-кореспондент НАН, АМН України, РАМН,
д.м.н., проф., голова Українського науково медичного товариства
мікробіологів, епідеміологів та паразитологів ім. Д.К.Заболотного

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗМІСТ ПОДАНИХ МАТЕРІАЛІВ
ТА ЇХ РЕДАКЦІЮ НЕСУТЬ АВТОРИ.

Рекомендовано до друку вченою радою ДУ "Львівський НДІ
епідеміології та гігієни МОЗ України"
(протокол від 04.05.2012 р. № 4)

ДУ "Львівський НДІ епідеміології
та гігієни МОЗ України", 2012

- за період 2009-2011 роки зареєстровані 13 випадків ГМП серед дітей до 15 років;
- випадків вакцино-асоційованого поліомієліту у Львівській області за період 2009-2011 роки не зареєстровано;
- проведено розслідування випадків ГМП в термін до 48 годин з моменту їх реєстрації у 100 %;
- від 13 хворих отримані 2 проби фекальних мас в термін до 14 днів від початку паралічу;
- повнота щотижневої звітності за схемою рекомендованою ВООЗ склала 100 %;
- 100 % хворих ГМП були охоплені повторним клінічним обстеженням через 60 днів від моменту паралічу.

Висновки: Європейський регіон сертифікований, як вільний від поліомієліту. З метою забезпечення виконання "Плану заходів щодо підтримки статусу країни, вільної від поліомієліту: 2011-2013 рр., Україна" затвердженого наказом МОЗ України від 19.08.2011 року № 522, Львівського обласного СЕС розроблений „План заходів щодо підтримки статусу області вільної від поліомієліту на період 2011-2013 роки" затверджений спільним наказом ГУОЗ ЛЮДА та Львівської обласної СЕС від 29.09.2011 року №780/136 ВО. В плані передбачені заходи на випадок виявлення клінічного випадку підозрілого на поліомієліт спрямовані на запобігання епідемічних спалахів, пов'язаних з поліовірусами. При здійсненні епідеміологічного нагляду пріоритетним завданням залишається функціонування ефективної системи епіднагляду за кожним зареєстрованим випадком гострого м'явого паралічу у дітей у віковій групі до 15 років, з обов'язковим вірусологічним дослідженням проб біологічного матеріалу, виконання показників охоплення щепленнями проти поліомієліту 95 %.

УДК 616.915-097-036.22

МОНІТОРИНГ ЗА ЦИРКУЛЯЦІЄЮ ЕНТЕРОВІРУСІВ ТА ВІРУСА ГЕПАТИТУ А В ОБ'ЄКТАХ ДОВКІЛЛЯ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Колпакова Т.М., Тонкошкур Т.І., Бондаренко О.В., Чумаченко Т.О.,
Остапенко Г.В., Зверева Н.В., Бойко А.А.

Харківська обласна санітарно-епідеміологічна станція
Помірки, м. Харків, 61070, тел. 315-00-07, тел./факс 315-11-12
e-mail: oblse@ukrpost.ua

Харківський національний медичний університет,
м. Харків, 61022, пр-т Леніна, 4, тел.(057)7021173, e-mail: tachum@mail.ru

Резюме. В статті відображені дані санітарно-вірусологічного контролю водних об'єктів за період з 2005 по 2011 роки. Вказується на доцільність вірусологічного моніторингу циркуляції ентеральних вірусів у навколишньому середовищі.

Ключові слова: стічна вода, питна вода, ротавіруси, антиген вірусного гепатиту А.

**MONITORING OF THE CIRCULATION OF ENTEROVIRUSES AND
HEPATITIS A VIRUS IN ENVIRONMENT IN THE KHARKIV REGION
IN MODERN CONDITIONS**

Kolpakova T.M., Tonkoshkur T.I., Bondarenko E.V., Chumachenko T.A.,
Ostapenko T.V., Zvereva N.B., Boiko A.A.

Kharkiv Regional Sanitary-Epidemiological Station

Pomerki, Kharkov, 61070, tel. 315-00-07, tel. / Fax 315-11-12

e-mail: oblse@ukrpost.ua

Kharkiv National Medical University

Kharkov, 61023, st. Lenin, 4, phone (057) 702-11-73, e-mail: tachum@mail.ru

Summary. The paper describes data of sanitary-virologic monitoring of water bodies for the period from 2005 to 2011. The viral monitoring of enteric viruses circulation in the environment should be conducted.

Keywords: waste water, drinking water, rotaviruses, hepatitis A virus antigen.

**МОНІТОРИНГ ЗА ЦИРКУЛЯЦІЄЙ ЕНТЕРОВІРУСОВ І ВІРУСА
ГЕПАТИТА А В ОБ'ЄКТАХ ОКРУЖАЮЩОЇ СРЕДИ В
ХАРЬКОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ**

Колпакова Т.М., Тонкошкур Т.И., Бондаренко Е.В., Чумаченко Т.А.,
Остапенко Т.В., Зверева Н.В., Бойко А.А.

Харьковская областная санитарно-эпидемиологическая станция

Померки, г. Харьков, 61070, тел. 315-00-07, тел./факс 315-11-12

e-mail: oblse@ukrpost.ua

Харьковский национальный медицинский университет

г. Харьков, 61023, ул. Ленина, 4, тел (057)702-11-73, e-mail: tachum@mail.ru

Резюме. В статье отражены данные санитарно-вирусологического контроля водных объектов за период с 2005 г. по 2011 г. Указывается на целесообразность вирусологического мониторинга циркуляции энтеральных вирусов в окружающей среде.

Ключевые слова. Сточные воды, питьевая вода, ротавирусы, антиген вирусного гепатита А

У зв'язку з інтенсивним антропогенним забрудненням навколишнього середовища одним з актуальних та пріоритетних завдань закладів охорони здоров'я є комплексна медико-екологічна оцінка ролі циркулюючих мікроорганізмів в ускладненні епідемічної ситуації. Особливої уваги заслуговує моніторинг циркуляції вірусних ентеропатогенів (ентеровіруси Коксакі і ЕСНО, адено-, ротавіруси та вірус гепатиту А) у водних об'єктах, з якими часто пов'язують епідемічні спалахи кишкових захворювань.

Мета роботи – оцінка інтенсивності циркуляції ентеровірусів та вірусу гепатиту А в водних об'єктах Харківського регіону протягом 2005 – 2011 рр.

Завдання. Проведення санітарно-вірусологічного контролю якості води різного виду водокористування щодо ступеня її забруднення.

Матеріали і методи досліджень. Матеріалом для

вірусологічного дослідження були: проби стічної води, проби води відкритих водоймищ, проби води централізованого водопроводу. Виділення та ідентифікацію ентеровірусів проводили методом зараження перещеплених ліній культур клітин Her-2 та RD по загальноприйнятій методиці. Виявлення антигенів ротавірусу та вірусу гепатиту А (ВГА) у вірусомістких культуральних рідинах при лабораторних дослідженнях, в зразках питної та стічної води, води відкритих водоймищ здійснювали методом твердофазного імуоферментного аналізу (ІФА).

Результати та їх обговорення. За період спостереження проведено 5936 досліджень проб довкілля з метою виявлення вірусів. Питома вага позитивних результатів дослідження проб водних об'єктів становила в середньому 3,7 % в 2005-2011 рр. та коливалася від 5,8 % в 2009 р. до 1,7 % в 2011 р. Виділено в цілому 110 штамів ентеровірусів, серед яких 37,3 % склали віруси ЕСНО, 38,2 % - віруси Коксаки В, 24,5 % - поліовіруси.

Серед усіх виділених штамів вірусів превалював вірус Коксаки В (42 штами з 110 виділених), отримані результати підтверджено регіональною референс лабораторією ЦЕС МОЗ України. Серед виділених штамів поліовірусів домінував поліовірус 2 типу (19 штамів з 27 виділених). Всі штами поліовірусів підтверджені Регіональною референс - лабораторією ВООЗ з діагностики поліомієліту (м. Москва) та генетично ідентифіковані як вакцинні.

Протягом періоду спостереження досліджено 970 проб питної води, із яких поліо- та ентеровіруси не виділялись.

Із досліджених 2968 проб води зразки води відкритих водоймищ склали 1230 проб. З них позитивні знахідки отримані у 83 (75,4 %) пробах. При дослідженні 768 проб стічних вод очисних споруд та інфекційних стаціонарів ЛПЗ ізольовано 27 штамів поліовірусів II типу. Усі виділені штами ентеровірусів відправлені для подальшого вивчення в Центральну СЕС.

За період з 2005 по 2011 роки досліджено 5497 проб питної води на виявлення антигену вірусного гепатиту А, позитивні знахідки становили 1,1 %, в тому числі 631 проба води відкритих водоймищ (відсоток проб, що містив антиген вірусного гепатиту А становив 2,1 %); 324 проби стічної води (відсоток проб, що містив антиген вірусного гепатиту А становив 1,2 %).

Висновки.

- Дані проведеного моніторингу (2005-2011 рр.) за ентеральними вірусами в водних об'єктах навколишнього середовища Харківського регіону свідчать про різну ступінь їх контамінації вірусними ентеропатогенами.

- Найбільш забрудненою патогенними вірусами виявилась стічна вода до очистки, в 24,5 % з усіх позитивних знахідок виявлені поліовіруси II типу. В регіональних референс - лабораторіях ВООЗ з діагностики поліомієліту (м. Київ, м. Москва) ці штами підтверджені та генетично ідентифіковані як вакцинні.

- В пробах води поверхневих водоймищ м. Харкова та Харківської області виявлені ентеровіруси Коксаки В (38,2 %) та ЕСНО

(37,3%), вірусу гепатиту А (1,1%), що становить епідеміологічну небезпеку у розвитку групових захворювань та спалахів гострих кишкових захворювань з водним шляхом передачі.

- Результати санітарно-вірусологічного моніторингу циркуляції ентеральних вірусних патогенів підтверджують достатню ефективність роботи очисних споруд м.Харкова.

- Постійний моніторинг за циркуляцією вірусів у водних об'єктах зовнішнього середовища і встановлення змін в структурі циркулюючих вірусів має важливе значення для своєчасного прогнозування ступеня ризику розвитку спалахів інфекційних захворювань і розробки заходів щодо посилення охорони і оздоровлення довкілля.

УДК 613.32:616.36 – 002.1 – 036.22 (477.74)

ДІАГНОЗ – НОРОВІРУСНА ІНФЕКЦІЯ

Голубятников М.І., Козишкурт О.В., Беседа В.Я.

Одеський національний медичний університет, кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки
65000, м. Одеса, Приморський бульвар, 13, тел.: (048) 722-42-41
e-mail: kozishkurtelena@rambler.ru

Резюме. Проаналізовано дані вірусологічних досліджень біологічного матеріалу, одержаного від хворих на ГКІ, та проб з об'єктів навколишнього середовища на присутність норовірусів. Встановлено, що норовірусна інфекція має широку циркуляцію в Одеському регіоні. Акцентується питання про правомірність встановлення діагнозу норовірусної інфекції після лабораторного підтвердження.

Ключові слова: норовірусна інфекція, діагноз, фактори передачі.

DIAGNOS – NOROVIRUS DISEASE

Golubyatnikov M., Kozishkurt O., Beseda V.

Odessa National Medical University, Department of Clinical Epidemiology and Biosafety
65000, Odesa, Primorsky boulevard, 13, phone (048) 722-42-41
e-mail: kozishkurtelena@rambler.ru

Summary. The data virological investigations of biological material obtained from patients with AII, and samples from environmental objects on the presence norovirusiv. Found that norovirusna infection has a wide circulation in the Odessa region. The emphasis on the legitimacy of the diagnosis norovirusnoyi infection after laboratory confirmation.

Keywords: norovirus infection, diagnosis, transmission factors.

ДІАГНОЗ – НОРОВІРУСНАЯ ИНФЕКЦИЯ

Голубятников Н.И., Козишкурт Е.В., Беседа В.Я.

Одесский национальный медицинский университет, кафедра общей и клинической эпидемиологии и биобезопасности
65000, м. Одеса, Приморский бульвар, 13, тел.: (048) 722-42-41; e-mail:
kozishkurtelena@rambler.ru

Резюме. Проанализированы данные вирусологических